

(המשך מעמוד 25)

(האב פעל עם אהרון אהרונוסון בקהיר) רחצו אותו, הלבישו אותו בגדים אחרים, הא- כילוהו והוליקוהו למחסן שבחצר.

שלושה ימים הסתתר במחסן, וכאשר נפוצה כסביבה השמועה שהוא לישנסקי, הועבר לאחד המחסנים המרוחקים בפרדסי המושבה. יום אחד גילוהו במחסן מנהלי עבודה בשם חיים בורנשטיין, שההל מיד תשתף פעולה עם האם ובתה. כאשר הוכבד העול על פתחתקוהו, רכשה האם תלבושת ערבית עבור לישנסקי. הוא סיפר להם בינתיים על חברי השומר שבגדו בו.

בליה יצא לישנסקי לדרונו ועבר כיבירת דרך ארצה. למחרת לפניצהצהריים מצא גמל בודד רועה בשדה ליד בני-רובין. הוא טיפס עליו. נער ראה אותו והזעיק עשרות בדואים שתפסו אותו, הפשיטו מר עליו את בגדיו והסגירוהו לידו המודיע במרמה.

צבאנס בורח

נכלב מוכה

מרמרה הועבר לישנסקי ברכבת לי ירושלים. מאוחר יותר הגיעו לשם עוד שני אסירים נוספים: אחד בליקנד ואבשלום פיין. ביחד עם מאות אסירים נר- ספים, ברובם יהודים, הועברו השלושה לדמשק, ללא האן ארביטשה. ככלא עצמו היה רעב. האסירים היהודיים מארץ-ישראל נאלצו לרכוש מזונותיהם בכספים שהומצו אל להם למטרה זו מ"רעה ההגירה" שנו- הו בידי אהרן דלוגוף, ורק שלושה אסי- רים לא היה להם חלק ונחלה במזון וב- ממון שנשלח לאסירים היהודיים: לישנס- קי והאחים בליקנד.

לאחר יומים רבים של צפייה נחרד איתן בליקנד נוקר אחד ביד לפנותבוקר, ובי הציו למיסדרון ככלא הבחין בלישנסקי הפיסע ביחד עם אחיו נעמן. השניים ירדו במדרגות החצר, כשרגליהם כבולות. כי אשר איתן החל לצעוק שיש ברצונו לר- אית שוב את אחיו, נעמן קרא כן מן הח- צר. פנה יוסף לישנסקי לעבר הקצין הר- תורכי: ואמר: "צריך להניח לאיתן בלי- קנד להיפד מאחיו". כעבור כמה זמן הורד איתן. שני האחים נפרדו בבכי איש מעל צוואר אחיו, וגם יוסף נפרד והתחבק. איתן פנה ליוסף, ושאלו: "יוסף, אמר לי בפעם האחרונה, מה קרה לאבשלום? תשובת יוסף הייתה: "אם תחיה, תדעני" אחריו הוסיף: "אני מאושר שאינך הולך איתנו". הוא הרפה מהאחוז ופנה ללכת לעבר השער. נעמן שוב נפל על צוואר אחיו ופרץ בבכי. יוסף פנה אל חיילי הר- מישמר התורכי ואמר: "בואו, כבר צריך ללכת".

אחרי השער פסעו נעמן ויוסף בין הר- היילים מכודניהרובים דרך הרחובות הר- דוממים באפלה עד שגיעו לכיכר מג/ הסמוכה לקסקרטיני הצבא. לאור הפנסים עמלו שם נגידים התקינו שתי פרימידות משולשות של עץ. התכם (הרב) הספרדי, שנפאל כההון תראב, ניצב לידם. הוא נצי- טוה מטעם השלטונות לקיים לשניים את הפולחן הדתי שלפני המיתה, וידוי וצוואה ורשימת מיקרה-המות בשביל ספרהמתים של הקהילהיהודית. כשהגיע להם החכם של התודות, השיב יוסף, "אין צורך..."

נעמן רשם צוואה. יוסף לא כתב, מאחר וכמה ימים קודם לכן מסר לרופא צבאי, שהיה כלא לידו, צוואה בעליפה. כשגמר נעמן לכתוב את צוואתו אבר לו יוסף: "עד עתה התייחסת אלי כבודן, לא נשאר לנו הרבה זמן לחיות על האדמה, הבה נתפיים לפני מותנו".

אם תגיד לי יוסף, איפה השארת את אבשלום ומה קרה לו, אתפיים אתך" השיב נעמן בתקיפות.

השיב יוסף: "אם יקרה גם טיפשי כזה, שנישארו בחיים, אז תדע האמת. ואם גורל- נו למוות, מה תועיל לך ידיעת האמת לזמן קצר? מוטב שאקח עמי סודי זה לקבר".

בינתיים הביא חייל את בגדיו הטובים של יוסף, הוא לבשם, כשהוא מדקדק ב- קצין התורכי הציע לשניהם סיגריות והם עגעו לו.

במדינה

העם

אונס ברטאלי

לא ברור אם

מושה דיין נאנס.

אך מישהו אחרת

אכן נאנסה

"נייר-עבודה" של משה דיין המשיך להלך אימים במדינה, לרתק אליו את מירב תשומת-הלב הפוליטית (ראה עמוד 21). לא ברור עדיין איזה פרי יישא, למי הוא יועיל ולמי הוא זויק.

משה דיין טען כי גימני קארטר אנס אותו בשיחה "ברוטאלית". יש המטילים ספק בכך. שר-החוק אנוס נאנס. אך אין ספק שמישהו אחרת אכן נאנסה: השפה העברית.

על אונס באמצעות "נייר-עבודה" עמד הבלשן יעקוב רבי, איש על המישמר, זמן רב לפני אותו לילישימורים מסעיר.

כתב רבי*

נייר-עבודה הוא חירגום מילולי מדויק מאנגלית, working paper. זהו תרגום קלוקל, משום שלמילה העברית נייר אין אותו מישקל, אותו "רוס-מעמד" ואותה הסתעפות-משמית שיש למילה האנגלית paper. אתה אמר נייר ואתה מושהו נגד עיניך חומר מסויים, הנועד לתכלית מע- שיות מוגדרות: לכתובה, לאריזה, לציפוי או לשימושים ביתיים שונים, החל במיטבח וכלה בהדרגה-הנחות. חומר בלה, קריע ונזול להשרף.

ואילו paper האנגלי הוא יותר מכך: לא חומר בלבד אלא גם "רוח"; כגון עיתון (קיצור של newspaper), איגרת, מאמר למדני או הרצאה בכינוס אקדמי. כל אלה הם - papers, ומי שמשמע או כותב את המילה כבר אינו רואה את הדימוי של מוצר חומרי המותקן מתאית (צלולוה), מסמרטוים וכיו"ב. מישקלו הסגולי של paper - רב, כימעט כמישי- קלו של book (ספר). ואכן ממשלת ברי- טניה נוהגת לפרסם מפעם לפעם paper שיש בו תהווית מדינית בתחום מסויים. לנו זכורים לדיראון ה-White papers של 1930 ו-1939, - ואיך קראנו להם בעברית? ספר לבן, ספרים לבנים, לא "ניירות לבנים". העברים הארצישראלים של שנות-השלושים עוד נזהרו שלא לתר- גם לעז כצורתה.

כשאמרים working paper, כל יודע- אנגלית מן השורה יודע במה מדובר, אך כשאמרים "נייר-עבודה", מה יחשוב האדם ברחוב? העברי, הישראלי? אולי ידמה בפשוט שמתכוונים לגייר המשמש כחומר-עזר במיטה, ביצור תעשייתי, כי בניין או במקשה-ביתית. משום שהנייר העברי - לעולם נייר הוא, מין דבר כזה שנראה לעין ושפאשר למששו בידים. יש נייר "הראוי לצור עלפי צלוחית", שימש עולב למדי.

...מה הרע בראשי-פרקים? מדוע אי- אפשר לומר ולכתוב כך במחצית השנייה של שנות-השבעים? לחלוטין: הצעה ל- בירור, הצעת-תוכנית, מינוח-חמע, ולא יקשה למצוא מונחים אחרים, אולי מוצלחים יותר. רק לא "נייר-עבודה".

עד כאן דבריו של רבי. ואילו הקארי- קטוריסטים, שיש להם, כבראה, און טובה יותר לשפה העיברית מאשר לשרה-חוקן שבולד בדגניה, תרגמו את המושג מייד לשפת-הציור, "נייר-העבודה" הפך אצלם לנייר ביתי-שימוש.

מיפלוגות

הוס של ניסים

יושב-ראש מרכז הליברלים

התעלם מפסקדין שי

בית-דין המיפלגה

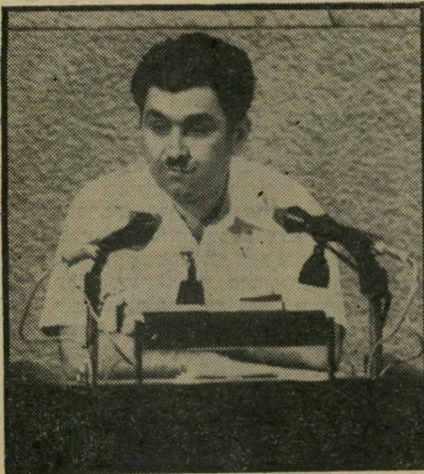
והביא לבהירתו של משה ניסים

הרוחות בישיבת מרכז המיפלגה הלי- ברלית שנערכה ביום הראשון האחרון היו סוערות במיוחד. בפעם השנייה ב- חודשים האחרונים קמו מעוררים על שיל- טונו של מנהיג המיפלגה שמחה ארליך,

* בסיפרו, שיחוח על עברית, ספריית פועלים.

והוא עמד בפני מפלה מוחצת. הנושא שעמד על הפרק היה: מי ייבחר כמועמד המיפלגה לתיק נוסף בממשלת בנין. ארליך רצה את מקורבו ועושה דברו ח"כ משה ניסים. ניסים אשר בעבר הצ- היר כי לא יסכים לקבל שום תיק מלבד תיק-המישפטים, שכח את הצהרתו והיה מוכן לקבל את תיק התחבורה אשר הוע- מדל-אוועמד לרשות המיפלגה הליברלית. נגדו, ובעצם נגד ארליך, התיצבו אר- בעה חברי מרכז אחרים: שני חברי כנסת פסח ("פסי") גרופר, איש עתלית, ומנחם סביור ולידן סגן ראש עיריית תל- אביב ומחוקק תיק התחבורה בעירייה דויד שיפמן וח"כ לשעבר ידידיה בארי.

כבר בתחילת המירוץ היה ברור כי מועמדותם של שניים היא בדיחה, לסבי- דור ולבארי לא היה כל סיכוי להתמודד כנגד שני הצמדים ארליך-ניסים ושיפ- מן-גרופר. לגבי שני המועמדים האח- רונים, נראה היה כי לכל אחד מהם היה סיכוי טוב להביא את ניסים, גרופר, פסקן ותיק במיפלגה הליברלית, ערך חריש עמוק בין חברי המרכז ונדמה היה כי הוא הצליח להשיג לעצמו רוב, גם שיפמן עשה

שר-מינער ניסים בעזרת השם

עבודת-שדה רצינית, הצליח לגייס תמי- כה משני מצבורי-כוח רציניים ביותר ב- מיפלגה הליברלית: המחוז הגדול ביותר, מחוז תל-אביב ואיגוד העובדים, בראשו עומד ראש עיריית רחובות, שמואל רכטמן, ארליך שחשש מתוצאות הבחירות, ניי- סה להשפיע על שני המועמדים הריאליים להסיר את מועמדותם. גרופר נשבר והסיר את מועמדותו, בעיקר אחרי שהובטח לו תפקיד סגן-שר התחבורה. שיפמן הת- עקש ורבים מתומכיו גרופר לשעבר עברו אליו. כאשר הבין גרופר כי שיפמן לא נכנע ללחצו של ארליך, הוא חזר בו והציב בשנית את מועמדותו.

עתה היה ברור כי שיפמן מהווה את הסכנה החמורה ביותר לבחירתו של ני- סים. לשיפמן היה קלף רציני בידו, הוא ידוע כאחד ממומחי התחבורה הפעילים ביותר בארץ, ותפקיד שר-התחבורה נר- אה כתפור ממש עליו.

התעלמות מהמישפמן. ארליך, שר- על פולטי תיק, מצא דרך כדי לנטרל את הקלף הזה של שיפמן. הוא הודיע כי המרכז לא ידון על המועמד לתפקיד שר-התחבורה אלא על מועמד לממשלה, כשהוא מגיע עם ראש-הממשלה להסכם שהשר הנוסף של הליברלים לא יקבל תיק ואת תיק-התחבורה יצרך אליו שר- האנגריה והתשתית, יצחק מודעי.

היתה זו מכה רצינית לסיכוייו של שיפ- מן. אנשיו רצו לבית-הדין של המיפלגה והצליחו להוציא, שעות ספורות לפני תחילת הישיבה, פסקדין שקבע כי יש לבי- חור בשרת-התחבורה ולא בשרלל-איתק. כשהחלה הישיבה היה ברור כי היושבי ראש שלה, גובר הסוכנות אריה דולצין, אינו מתכוון כלל להישמע לפסקדין-השי של בית-הדין של מיפלגה. שיפמן השיג עוד בניסיון נואש 20 חתימות של חברי המרכז, המספיקות לפי התקנון לקיים הצ- בעה חשאת ודרש כי המרכז יהליט באופן חשאי אם נושא הישיבה יהיה בחינת שר- התחבורה או שר בכלל, על פי הנחיות אר- לייך ניסה דולצין לצאת גם ממוקש זה בשלום. הוא הועיק את מישפטן המיפלגה,